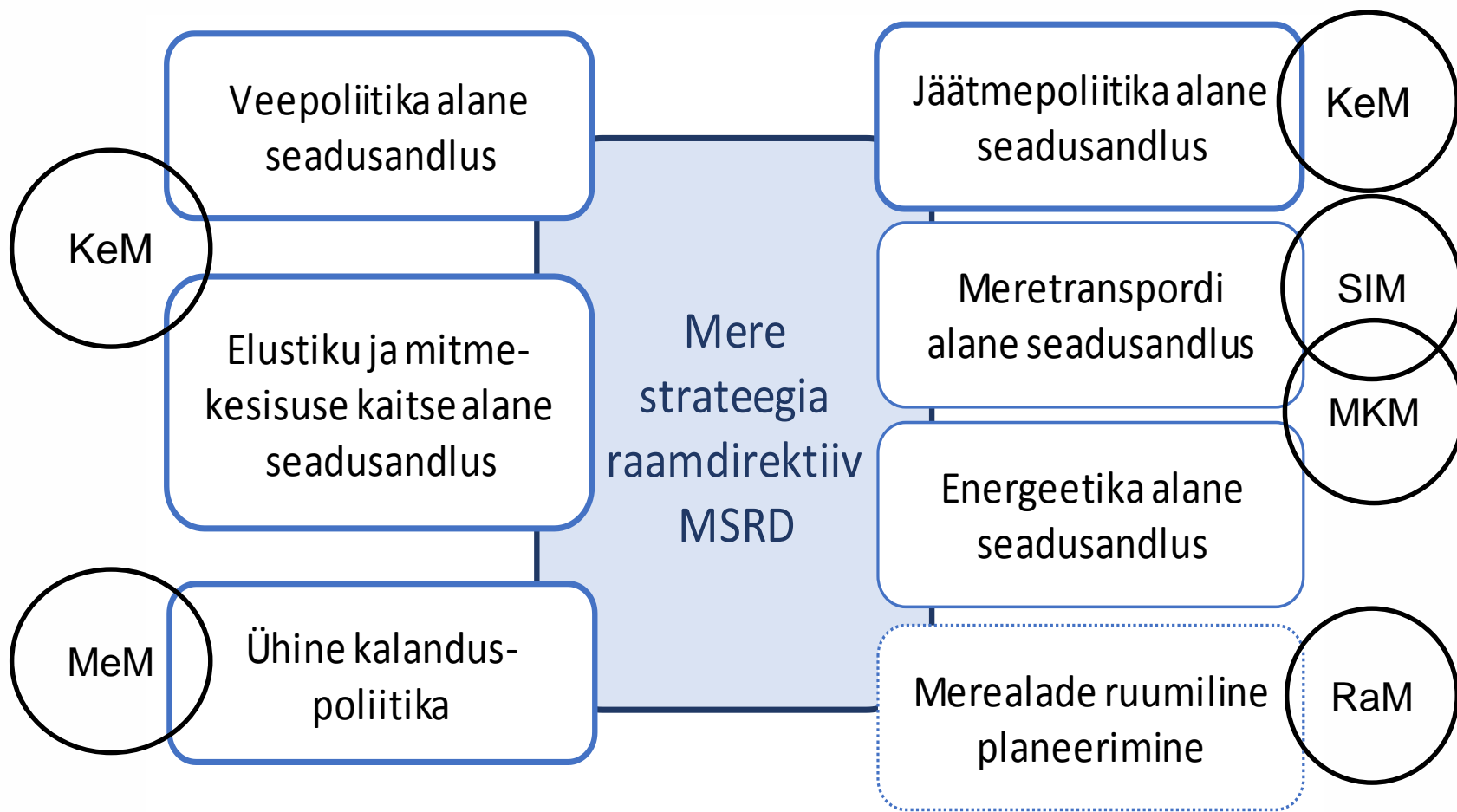

„Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks merestrategia raamdirektiivi (MSRD) nõuetele vastava meetmekava koostamine ning selle kulutõhususe- ja sotsiaalmajandusliku analüüsi läbiviimine“

Meetmekava eelnõu uute meetmete sotsiaalmajandus- ja kulutõhususe analüüs

Tea Nõmmann - SEI Tallinn
Sirje Pädam ja Üllas Ehrlich - TTÜ MI

Mere meetmekava seos olemasolevate seadustega ja regulatsioonidega

MSRD meetmed

- Meede on: "mistahes tegevus riiklikul, regionaalsel või rahvusvahelisel tasandil, mille eesmärgiks on saavutada või säilitada EL liikmesriikide merealade head keskkonnaseisundit ja keskkonnaalaseid eesmärke."
 - meetmed keskenduvad inimtegevusest tulenevate survete intensiivsuse muutmisele nii ruumiliselt kui ka ajaliselt,
 - meetmed, millega otseselt parandatakse keskkonnaseisundit, nt aktiivne elupaikade taastamine ja liikide taasasustamine.
- Meede ei ole:
 - tegevus, mida on vaja MSRD direktiivist tulenevate ülesannete teostamiseks, nt:
 - Art. 8 – mereala keskkonnaseisundi, survetegurite ja sotsiaalmajanduslike mõjude hindamine, Art. 9 – hea keskkonnaseisundi määratlemine, Art. 10 – keskkonnasihtide seadmine, Art. 11 – seireprogrammi rakendamine
 - teadusuuringud, mida on vaja meetmekava koostamiseks läbiviia
- Meetmed jaotatakse sisu järgi:
 - tehnilisteks, seadusandlikeks, majanduslikeks (toetused, tasud jm) ja poliitika meetmeteks (vabatahtlikud lepped, teadilkkuse tõstmine, kampaaniad, koolitused jm)

MSRD meetmete kategooriad

Meede	Meetme kategooria	Kulueffektiivsus analüüs (CEA)	Kulu-tulu analüüs (CBA)
HKS saavutamiseks ja säilitamiseks vajalikud meetmed, mis on juba teiste seaduste ja poliitikate raames vastu võetud ja rakendatud	Olemasolev 1.a	Ei	Ei
HKS saavutamiseks ja säilitamiseks vajalikud meetmed, mis on vastu võetud teiste poliitikate raames, kuid mis ei ole veel ellu viidud või lõpuni rakendatud	Olemasolev 1.b	Ei	Ei
Täiendavad meetmed HKS saavutamiseks, mis põhinevad olemasolevatel teistel EL õigusaktidel ja rahvusvahelistel lepingutel, kuid nõudeid tuleb tõsta, täpsustada jne	Uus 2.a	Jah, vajadusel	Jah, vajadusel
Täiesti uued meetmed HKS saavutamiseks, mis ei tugine olemasolevatel ELi õigusaktidel või rahvusvahelistel lepingutel	Uus 2.b	Jah	Jah

Mere meetmekava maksumus

Meetmete maksumuse hindamine 2016-2020	Kulu- efektiivsuse analüüs	Sots.maj. hinnang (kulu-tulu analüüs)
A. Avaliku sektori kulutused (ministeeriumid, ametid ja KOVid):	X	X
A.1. Tööjõukulud ja töökohtadega seotud kulutused		
A.2. Sisseostetavad teenused, nt analüüsid, konsultatsioonid, kampaaniad	x	x
A.3. Investeeringud tehnikasse, infrastruktuuri ja invest.toetused erasektorile	x	x
B. Erasektori kulutused		X

Meetmekava maksumuses **ei kajastu** täiendavate uuringute maksumused (kokku 21 ettepanekut)

Meetmete kulu-efektiivsus

Tunnus	Meetme nr	Meetme nimetus	Meetmetüüp	Mõju- suse hinne	Maksu- muse hinne	Kulu- effek- tiivsus	EUR	EUR	%
D10	15	Rannapiirkonna KOV tegevuskavadesse mereprügi osa lisamine	Tehniline	6	5	11	25 000	951 000	9%
D8	11	Merereostustõrje võimekuse tõhustamine	Seadusandlik	7	3	10	126 000		
D2	3	Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks	Poliitika meede	5	4	9	90 000		
D3	7	Püügivõimsuse kohandamine HKS vastavaks	Seadusandlik	6	3	9	150 000		
D8	12	Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine	Seadusandlik	6	3	9	140 000		
D10	13	Sadamates mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise kava	Tehniline	6	3	9	110 000		
D10	14	Mereprügi alane teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine	Poliitika meede	7	2	9	310 000		
D1	1	Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis	Seadusandlik	6	2	8	224 000	855 400	8%
D1	2	Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine	Tehniline	6	2	8	244 000		
D2	4	Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine	Seadusandlik	6	2	8	297 400		
D5	9	Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisolek	Majanduslik	4	4	8	50 000		
D11	16	Impulsshelide registri loomine	Tehniline	3	5	8	40 000		
D3	5	Piirkondlikud kalapüügi-piirangud ja piirmõõtude kaasajastamine	Seadusandlik	6	1	7	3 005 000	9 355 000	84%
D3	8	Püügivahendite märgistamise süsteem ja hülgamise välistamine	Seadusandlik	5	2	7	210 000		
D3	6	Väheväärtsliku kala realiseerimise toetamine	Majanduslik	5	1	6	6 000 000		
D5	10	Savemevee merrelasud - toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekande ohjamine	Seadusandlik (tehniline, majanduslik)	3	3	6	140 000		

HKS ei ole saavutatud

HKS ei ole hinnatav

11 161 400 100%

Mere meetmekava eelarveline seos teiste rakenduskavadega

Rakenduskavad, mis toetavad ja täiendavad Mere meetmekava

Miljon eurot

Mere meetmekava 2016-2020 uute meetmete rakendamise hinnanguline eelarve 11,16
(ilma EMKF rahastatud kahe meetmeta on vajalik eelarve **2,16 miljon eurot**)

Veemajanduskava 2015-2021 programmi rakendamise hinnanguline eelarve 363,0

Järgnevad meetmed avaldavad otsest ja kaudset mõju merekeskkonna seisundile:

reoveekäitluse (nii punkt- kui hajukoormus) parandamisele 158

põllumajandusest tuleneva koormuse leevendamisele 73

Siseturvalisuse arengukava 2015-2020 (STAK) rakendamise eelarve 1 723,8

Järgnevad meetmed avaldavad otsest ja kaudset mõju merekeskkonna seisundile:

tõhusa päästevõimekuse tagamise eelarve maht on 434,5 miljonit eurot 434,5

sh ca 29 miljoni euro eest soetatakse multifunktsionaalne laev ja seirelennuk Eesti 29

merereostustõrjevõimekuse parandamiseks

Euroopa merendus ja kalandusfondi (EKMF) 2014-2020 investeringud Eesti kalanduse ja rannapiirkondade arengusse 129,6

Mere meetmekava meetmed nr 5: kalaasurkondade taastamiseks (3 milj) ning nr 6: 9

väheväärtusliku kala väärindamiseks (6 milj) on rahastatud EKMF eelarvest

Looduskaitse arengukava 2012–2020 eelarve 582,2

Riiklik jäätmekava 2014–2020 eelarve 64,0

Meetmekava sotsiaal- majandus mõjud: Multi- kriteeriumi analüüs

Hindamis- kriteerium	Alam- kriteerium	Skaala
1. Tegevuse mõju suurus erinevatele rühmadele	1a. Elanikud	5 – suur positiivne mõju; 4 – positiivne mõju; 3 – mõju puudub või neutraalne; 2 – negatiivne mõju; 1 – suur negatiivne mõju
	1b. Ettevõtted	
	1c. Riik	
	1d. KOV-d	
2. Tegevuse mõju erinevatele valdkondadele	2a. Sotsiaalvaldkond	5 – rakendamine väga lihtne; 4 – rakendamine lihtne; 3 – rakendamise keerukus keskmine; 2 – rakendamine keerukas; 1 – rakendamine väga keerukas
	2b. Majandus	
	2c. Keskkond	
3. Rakendamise keerukus (kui keerukas on tegevuse rakendamine ja töös hoidmine, nt administratiivne töö)		Skaala 1-3-5: 5 – suur mõju (algne 5–7); 3 – mõjutab keskmiselt (algne 3–4); 1 – ei mõjuta (algne 1–2)
4. Meetme mõjususe sihi saavuta- misel (mereekspertide hinnang)		5 – järgmise 5 aasta jooksul; 3 – järgmise 6–10 aasta jooksul; 1 – mõju avaldub pikema aja jooksul (nt peale 10 aastat)
5. Meetme mõju avaldumise aeg sihi saavutamisel		5 – ühiskond soosib; 3 – ühiskond on neutraalne; 1 – ühiskond ei soosi
6. Tegevuse vastuvõetavus avalikkuse poolt		5 – väga väike kulu (kuni 40 000 €); 4 – väike kulu (40 001–100 000 €); 3 – keskmine kulu (100 001–200 000 €); 2 – suur kulu (200 001–1miljon €); 1 – väga suur kulu (üle 1 miljoni €)
7. Tegevuse kulukus (avaliku sektori otsesed kulud)		Hindamiskriteeriumide summa maksimum: 60 miinimum: 12
Koondhinne		

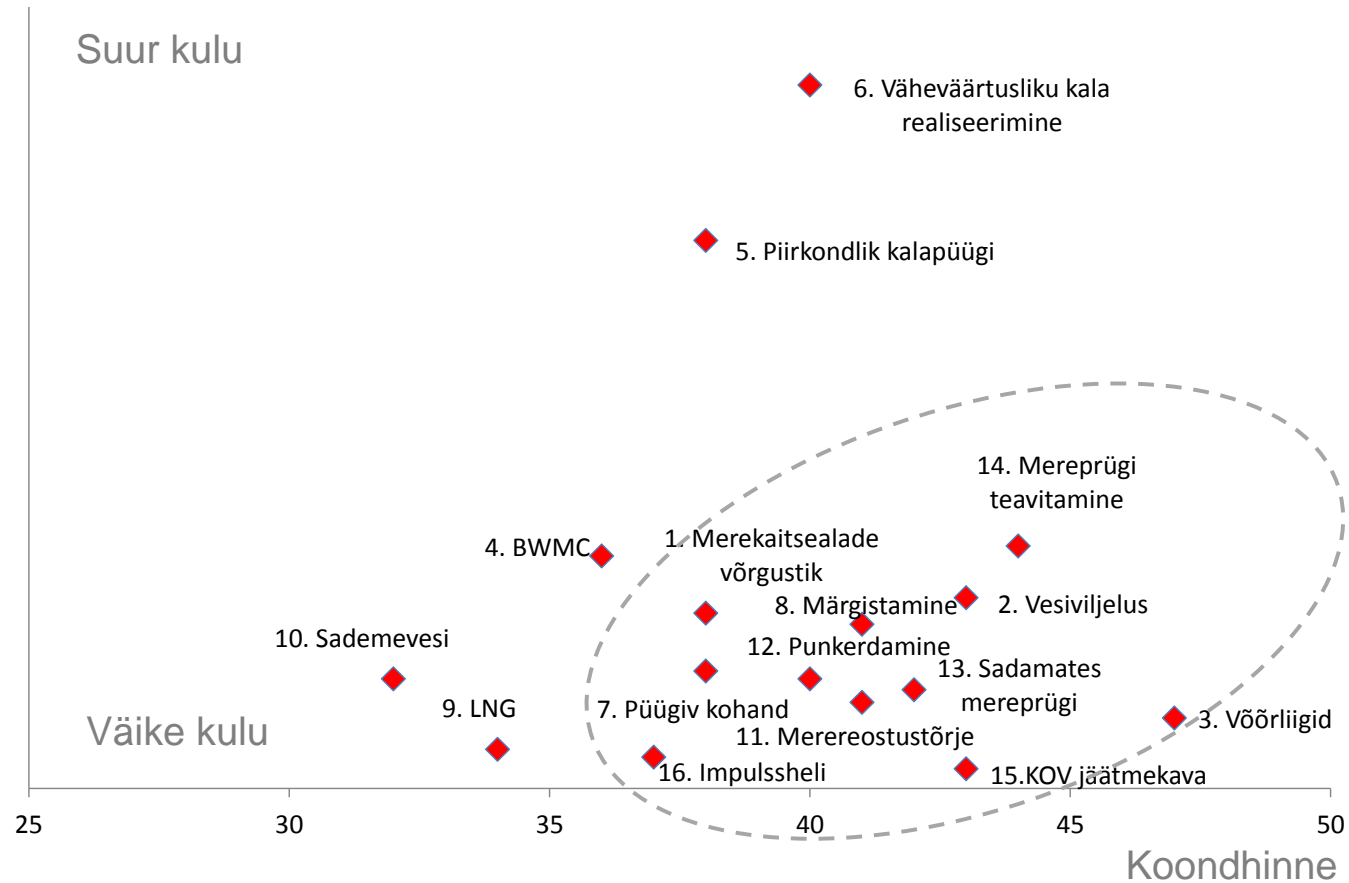
NÄIDE: Hinnang meetmele 3 „Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks“.

Hindamiskriteerium	Alamkriteerium ja selle hinne	Hinne
1. Tegevuse mõju suurus erinevatele rühmadele	1a. Elanikud	4
	1b. Ettevõtted	3
	1c. Riik	3
	1d. KOV-d	3
2. Tegevuse mõju, sh kaasmõju erinevatele valdkondadele	2a. Sotsiaalvaldkond	3
	2b. Majandus	3
	2c. Keskkond	4
3. Rakendamise keerukus (tegevuse rakendamine ja töös hoidmine, nt administratiivne töö)		5
4. Meetme mõjususe sihi saavutamisel, mereekspertide hinnang		5
5. Meetme mõju avaldumise aeg sihi saavutamisel		5
6. Tegevuse vastuvõetavus avalikkuse poolt		5
7. Tegevuse kulukus (avaliku sektori otsesed kulud)		4
Koondhinne		47

Sots.- maj. mõjude koond- hinnang

Mee- de	Meetme nimetus	Tun- nus	Meetme liik	1. Tegevuse mõju suurus erinevatele rühmadele				2. Tegevuse mõjud valdkondadele			3. Raken- damise keeru- kus	4. Mõju- sus sihi saavuta- misel	5. Mõju avaldu- mise aeg	6. Vastu- võeta- vus	7. Aval- sekt kulu	Koond- hin- nang
				Elanikud	Ette- võtted	Riik	KOV	Sots.	Maj.	Keskk						
3	Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine	D2	Politika meede	4	3	3	3	3	3	4	5	5	5	5	4	47
14	Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine	D10	Politika meede	4	3	3	2	4	4	4	3	5	5	5	2	44
2	Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks	D1	Tehniline	3	3	3	3	3	3	4	4	5	5	5	2	43
15	Rannapiirkonna KOV-ide tegevuskavade koostamine ja rakendamine	D10	Tehniline	4	3	3	1	3	3	4	2	5	5	5	5	43
11	Merereostustõrje võimekuse tõhustamine keskkonnhädaolukordadele reageerimiseks merel	D8	Seadusandlik	4	3	2	3	4	4	4	2	3	5	5	3	42
8	Püügivahendite märgistamise süsteemi täiustamine	D3	Seadusandlik	3	3	4	3	3	4	4	2	5	5	3	2	41
13	Sadamates mereprügi, vastuvõtmise korraldamise analüüs ja tegevuskava väljatöötamine	D10	Tehniline	4	2	3	2	3	3	4	2	5	5	5	3	41
6	Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine	D3	Majanduslik	3	4	2	3	3	3	4	4	5	5	3	1	40
12	Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine	D8	Seadusandlik	4	1	3	3	3	2	4	2	5	5	5	3	40
1	Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis	D1	Seadusandlik	3	2	3	3	3	3	4	4	5	3	3	2	38
5	Piirkondlike kalapüügi-piirangute väljatöötamine ja töenduskalade piirmõõtude kaasajastamine	D3	Seadusandlik	5	2	3	3	2	3	4	2	5	5	3	1	38
7	Püügivõimsuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks	D3	Seadusandlik	4	1	3	3	2	3	4	2	5	5	3	3	38
16	Impulsshelide registri loomine	D11	Tehniline	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	5	37
4	Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine ja rakendamine	D2	Seadusandlik	3	2	2	3	3	2	4	2	5	5	3	2	36
9	Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisoleku loomine	D5	Majanduslik	3	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	4	34
10	Otse merre juhitava sadameveelaskud korrastamine	D5	Seadusandlik (tehniline)	3	2	3	2	2	3	4	1	3	3	3	3	32

Meetmete positsioneerimine koondhinde ja kulu järgi

Kokkuvõte

MSRD meetmekava koostatakse Eestis esimest korda, seega hinnatakse ka meetmekava sotsiaalmajanduslikku mõju esimest korda

Olulised järeldused:

- Metoodikate rahvusvaheline regionaalne harmoniseerimine
- Rahvamajanduse arvepidamise süsteemi täiustamine
- Vajalike uuringute ennetav planeerimine, eelarvestamine ja teostamine
- Erinevate haakuvate rakenduskavade oskuslik seostamine ja tõhus koordineerimine
- Osalemine EK ja HELCOMi juhendmaterjalide väljatöötamise töögruppides

Tänu!

SEI Tallinn

tea.nommann@seit.ee

Uute meetmete mõjus (eksperthinnang)

Tunnus	Meetme number	Uue meetme nimetus // Siht	Hindamise skaala: 0 - Ei aita, puudub mõju; 2 - Aitab väga vähe; 3 - Aitab vähe; 4 - Aitab keskmiselt; 5 - Aitab oluliselt; 6 - Aitab väga oluliselt; 7 - Aitab saavutada sihi																		Skaala 1-2-3-4-5-6-7																												
			1.1. Liikide levik - Põhjатаimestik	1.1. Liikide levik - Hallhülged	1.1. Liikide levik - Vigerhülged	1.2. Populatsiooni suurus - Hallhülged	1.3. Populatsiooni seisund -	1.4. Elupaiga levik - Põhjатаimestiku	1.5. Elupaiga ulatus - Põhjатаimestik	1.6. Elupaiga seisund -	1.7. Ökosüsteemi struktuur - Kalapopul.	2.1. Uusi võõrliike läbi primaarse invasiooni ei lisandu.	2.2. Invasiivsete võõrliikide keskkonnamõju	3.1. Kalapüügist tuleneva surve tase	3.2. Varude reproduktiivvõime	3.3. Populatsiooni vanuseline ja suuruseline koosseis	4.1. Peamiste liikide või troofiliste rühmade tootlikkuss	4.2. Toiduvõrgu ülaoas asuvate valitud liikide osakaal	4.3. Peamiste troofiliste rühmade/liikide arvukus/levik	5.1. Toitainete tasemed	5.2. Toitainetega rikastumise otsene mõju	5.3. Toitainetega rikastumise kaadne mõju	6.1. Füüsiline kahju, võttes arvesse substraadi omadusi	6.2. Merepõhja koosluste seisund	7.1. Püsivate muutuste ruumilised omadused	7.2. Püsivate hüdrograafiliste muutuste mõju	8.1. Saasteainete konts. - Fenoolid, alkuülienoolid ja Pesitsiidid.	8.1. Saasteainete konts. - Perfluorootane sulphonate	8.1. Saasteainete konts. - Raskmetallid (plii, kaadmium, Bromodifenüüleetrid (PBDE).	8.1. Saasteainete konts. - PCB ja dioksiinid.	8.1. Saasteainete konts. - Hexabromo-cyclohexane	8.1. Saasteainete konts. - Radioaktiivsed ained:	8.1. Saasteainete konts. - Tributüülin (TBT) and	8.2. Saasteainete mõju - Õliireostuse tagajärjel	9.1. Saasteainete tase, arv ja sagedus - Metallid (Pb, Poitiaro-	9.1. Saasteainete tase, arv ja sagedus - PCB.	9.1. Saasteainete tase, arv ja sagedus - Dioksiinid.	10.1. Mere- ja ranniku prügi - Rannaprügi:	10.1. Mere- ja ranniku prügi - Mikroprügi:	10.1. Mere- ja ranniku prügi - Merepõhjas leiduv prügi:	10.2. Prahil mõju mereelustikule	11.1. Kõrge, madala ja keskmise sagedusega	11.2. Pidev madala sagedusega heli	Skaala 1-2-3-4-5-6-7					
D1	1	Merekaitsealad majandusvõõndis	5	0	0	0	5	5	5	2	0	0	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	5				
	2	Vesiviljeluse piirkondlikud kavad	4	0	0	0	4	4	4	4	6	6	0	0	0	4	4	4	5	5	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	6	5			
D2	3	Võõrliikide alane teadlikkuse tõstmine	0	0	0	0	3	3	3	3	5	5	0	3	0	5	5	5	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5				
	4	Ballastvee konventsiooni rakendamine	3	0	0	0	2	3	3	3	3	6	6	0	3	0	5	5	5	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5				
D3	5	Kalapüügi piirangud ja töõnduskalade piirmõõdud	0	0	0	0	4	0	0	0	5		4	6	6	6	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5				
	6	Väheväärtsliku kala kasutamine	0	0	0	0	3	0	0	0	4		4	5	5	5	4	5	5	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5				
	7	Püügivõimsuste kohandamine HKSile	0	0	0	0	4	0	0	0	5		0	6	6	6	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	5				
D5	8	Püügivahendite märgistamissüsteemi täiustamine	0	0	0	0	3	0	0	0	4		0	5	5	5	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5				
	9	LNG laevakütuseks	0	0	0	0	0	0	0	2	0		0	0	0	0	0	0	0	4	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4	3				
D8	10	Merre suubuva sademevee ohjamine	0	0	0	0	0	0	0	3	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	3	3					
	11	Merereostustõrje võimekuse tõhustamine	5	3	3	3	5	5	5	6	3		0	2	0	3	5	4	0	0	0	0	6	6	0	0	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	7	5				
D10	12	Merel punkerdamise keskk.riskide ohjamine	3	2	2	2	3	3	3	4	2		0	0	0	2	4	3	0	0	0	0	5	5	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	3	3	2	2	3	0	6	5		
	13	Sadamates mereprügi vastuvõetusüst.kava	0	4	4	4	4	0	0	5	4		0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	6	6	6	5	
	14	Mereprügi alane teavitust, plastkottide kasut.väh.vähend.	0	0	0	0	3	0	0	4	2		0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	5	4	4	0	7	5
D11	15	KOVide jäätmekava mereprügi peatükk	0	0	0	0	3	0	0	3	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	6	6	0	6	5
	16	Impulsshelide registri loomine	0	3	3	0	0	0	0	0	0		0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	3		

Marine Strategy Framework Directive

